

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: nemzetszilárdítás elvek, irodalmi ujdonság, felhőszakadás, játékszini krónika, 'sat. hálanyilatkozat a' mezei naptár ügyében, Literati Nemes Sámuel-; Csanádmegye (Vásárhelyi lelépett alispán megítéltetése; 'sat.) Csongrádmegye (gyűlésrendi intézkedés; helytartótanácsi intézkedések 'sat.); Temesmegye (az utlevelek egyedül magyar nyelven határozatnak kiadati 'sat.) Tornamegye (husvágás körüli intézkedések, megyei levelezések és magányügyek 'sat.) Ugoamegye (a' magyar vaspályák hatályosan pártoltatnak 'sat.) erdélyi országgyűlési hírek; hirlap-kivonat; 'sat.) Spanyolország (vélemény Olozaga küldetésiről, 'sat.) Anglia (a' királyné ismét Londonban 'sat.) Franciaország (az ellenségeskedés Algírban megújul; 'sat.) Törökország (nagyvezér — változás; a' maroniták folyvást háborognak; 'sa.) Cserkeszföld (a' moszkák derekasan megverettek; 'sa.) Külföldi elegyhir. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás. Ertesítő. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's apost. kir. fels. Aichner Károly pesti kir. sóbeszedőt több mint harmincz évi szolgálata tekintetéből legkegyelmesebben nyugalmazni méltóztatott. Heranus János hazai 's váltótörvény. ügyvéd és törvénytanár, a' nmgu kir. hétszemélyű táblánál eddigi irnok, ugyanezen táblához a' megürült iktatói segédhivatalra neveztetett ki.

Budapesti napló. (Nemzetszilárdítási elvek). A' gyarapulni kezdő magyar nemzet szilárdítása 's terjesztésének eszközeit fejtegetvén időszaki sajtónk, a' népesítésről, mint a' nagyszerű czél egyik leghatalmasb közvetítőjéről előterjesztők mi is igénytelen ohajtásainkat, mint tudva van, a' nagyérdemű lelkes hazafi Bezerédj István ur nézeteivel nagy részben össze nem hangzólag. A' nemzete javán eryedni nem tudó buzgósággal fáradozó férfiu nemes tanujelét adá a' minden tekintetben fontos ügy iránti hő szeretetének az által, hogy nem ügyelvén, mint sokan szoktak, arra: honnan 's kiől jő az ellenvélemény, azt mégis a' P. Hirlap 178. számában hatályos figyelmére méltatta; magasztos hazafiu buzgalmanak szentségét pedig jellemzőleg tünteté ki azon őszinte nyilatkozatában, miszerint ő, mihelyt pusztáink idegen ajku lakosokkai megszálltatásának nemzetiségünkre káros vagy veszélyes hatásáról meggyőződök, azon olly hön felőllet eszmétől, mint rosztól 's hazafiu kötelességét sértőtől önként elfordulni kész. Illy nyilatkozat valában csak valódi nemes lelkület sajtója szokott lenni. A' fenforgó tárgy minden tekintetben olly fontos 's olly nagy következményű, hogy annak, ha jó, mellőzése nagy kötelességmulasztás, ha ellenben rosz, sürgetése igen ártékony tévedés. Lehetetlen tehát nézeteink fejtegetését félben hagynunk, mielőtt a' tárgy minden oldalról tisztába hozatnék a' közvélemény előtt, 's lehetetlen nem ohajtanunk, miszerint e' sorok irójánál más avatottabb ész is szóljon a' nemzeti nagy kérdéshez. Mi egyébiránt olly tekintélyes körülmények közt nem mertünk volna szót emelni, ha nemzetiségünk igaz állásának méltó felfogásából meggyőződve nem volnánk nézeteink alaposágáru, mellynek világosabb kitüntése végett a' már elmondottak bővebb kifejtésén kívül jelenleg alig leend egyéb szükségünk. — Nemzetiségünk terjedése és szilárdulása tekintetéből halaszthatannak mondók laktalan vadon vidékeink népesítését, hanem e' végre egyedül czélszerűnek 's elegendőnek is állítottuk a' magyar törzsök sarjainak bujtatását, átültetését. 'S valóban nem képzeltünk annyi népesíteni akaró földbirtokost hogy az egyes helységekben nagyon összetorlódt 's többnyire szegény magyar lakosságul a' megkivántató számot mindegyik ne kaphassa meg. Népünk szaporodása 's egyszerű földmívelésünk emelődésének legterjedtebb akadálya kétségkívül azon körülmény, miszerint a' többnyire nagy területű határok, bár egészen néptelenek valának is, mind egyes személyek elidegeníthetlen tulajdonivá lettek, kik természetesen, kivált most az urbér megalapítása után, csak ugy hiszik azt tökéletesen birni, ha annak egyedüli birtokosai. Ezekből igen ritkán 's csak nagy pusztákon, hol elkerülhetlen volt, támadoztak új helységek, a' meglevők népessége pedig erősen növekedett 's a' földnélküli földmívelők száma még a' sok négyszög mérföldnyi határral bíró helyeken is tetemesre rugott, ugy hogy csak akadjanak pusztabirtokosok, kik a' népesítés nagy hasznát belássák, embert kapnak elegendőt a' hazában. Minthogy azonban illy böles telepítőkhöz reményünk nem igea nagy lehet, a' népesítést pedig mind nemzeti, mind magányos érdekek olly nyomadókosan sürgetik: nem lehet olly törvényt eléggé nem ohajtanunk, miszerint ha valahol eladandó pusztá lenne, azt a' vásárlási előjoggal felruházandó megye kölcsönpenzen venné meg, aztán pedig belső 's külső telkekre osztatná el, 's ezeket az országból összehívandó lakosoknak bizonyos könnyített részfizetés mellett adná örökös tulajdonul át. Ez által mellőztetnék a' kellemetlen urbér és örváltság, 's faluk teremnének egyszerre, millyekkel jelenleg még nem igen dicsekedhetünk. Ezt pedig nemcsak a' magányosak, hanem a' szerfeletti határral bíró városok pusztáirais ohajtanók alkalmaztatni; mert Szabadka 36 n. mfd. területén, (mi épen akkora, mint a' weimari nagyhsége 's 3 mfd. nagyobb Ugo-csa 's Tornamegye összegénél), 's Hód m. Vásárhely 18 pusztáján és Debreczen siva tagjain is szükséges lenne rendszeres falukat elővárszolni. Mivel mindent, de kivált az illy nagyszerű vállalatokat akként kell intéznünk, hogy általok nemzetiségünk nemcsak ne csonkítottassék, hanem lehetőségig emeltessék 's terjesztessék: illyen új telepekre mindenütt ollyformán kellene magyarokat szállítani, hogy ezek legalább háromszor haladnak meg az idegen ajku települők számát. Ezen arány természetesen a' szerint vétetnék, a' mint magyarok laktának a' telep körül, vagy nem. Az idegen ajkuak jöhetnének hazánk szorgalmasb vidékeiről; ha köztök 's a' magyarság közt mindig a' kijelölt arány tartatnék meg, akkor ök nemzetiségünk kárára nem, hanem idővel erős emelésére gyarapulnának, sőt szorgalmi verseny tekintetéből kívánatos is hazánk népeit ekkép vegyíteni, utmutatók 's mesterekül pedig néhány külföldit is lehetne használni. Ekkép rendszerített szabad faluk magyar lakossága olly gyorsan szaporodnék, hogy azok nemzetünknek csakhamar a' leghatalmasb 's leggyönyörűbb alkotórészeivé fejlődnének. Csak fájdalom! illy nagyszerű telepítések nálunk bizony igen gyéren fognak, ha ugyan fognak, létesíttetni, 's valóban nem birunk esetet képzelnit, mellyben a' telepítésre megkivántató nép magyar 's illetőleg más hazánkfiából

már nem telnek. Egyébiránt haladhatunk a' népesítésben, 's adja isten! haladjunk minél előbb annyira is, hogy magyar népünk több telepítést már ne teshessünk: azért el kell készülnünk ezen esetre is, sőt elkerülhetetlen szükség kifejezni az elvet, melly idegen ajku hazánkfiak 's külföldiek telepítése körül szolgáljon vezérfonalul, még pedig főleg azon roppant sajátsága miatt, miszerint rajta sarkallik mind a' azon elv, mellyekből a' nemzet szilárdítása körül idegen nemzetiségek irányában a' józan haladásnak minden ha kiindulni kell. Milylyen nézetet tűzünk ki 's fogadjunk el ezen fölül, a' szerint fogjuk megítélni például: tanácsos e' az ősiség eltörlése után a' birhatási jogot külföldiekre is 's bármely népfajra kiterjeszteni; nem veszélyes e' a' zsidók jogi helyzetének legyintgetése, mielőtt hazánk a' külföldi zsidóság beszívargása ellen kellőleg védeve volna? — (Vége következik.) — Tegnapelőtt esti 5 órakor olly iszonyu felhőszakadás dühöngve fővárosunk közt, hogy a' még le nem szűre lett szőlőket egészen tönkre verte. Tegnap reggel 22 holttestet találtak már a' budai részen, kiket a' vizár a' hegyekről magával sodrott. A' rákosi táborban is nagy pusztításokat tett a' romboló elem. — Föltűnő, 's maga nemében egyetlen tüneményre sietünk t. olvasóinkat figyelmeztetni. E' napokban jelent meg ugyanis Budán, a' magyar tud. egyetem betüivel „Kazinczy eredeti munkái. Második osztály. Levelek.“ 2 kötet n. Sr. 384. és 383. lap, borítékban. E' nagybecsű gyűjtemény magában foglalja irodalmunk elhunyt dicső bajnokának Kis János superintendenshez írott 156 levelét 1793tól 1831iki aug. 18ikáig, tehát egészen haláláig, mert aug. 22ike azon szerencsétlen nap, melly e' munkás férfi életének végett vetett. E' leveleket Bajza és Schedel szedék össze, 's Kis János jeles fiának, Lajosnak költségin közre bocsáták, mi által mindhárom őszinte hálájára érdemesültek a' magyar olvasó közönségnek, mert e' levelek mind irodalmi, mind polgári tekintetben olly becses ereklyék, hogy egy valódi magyarnak asztalán sem kellene hiányzaniok. E' levelekből több jót, hasznost, 's gyönyörködtetőt és szépet tanulhatni, mint a' politikai láz szülte némelly szóhalmazók meddő tömkelegéből! A' gazdag két kötet diszesen van kiállítva, 's ára mind e' mellett is csak két pgő forint. — E' napokban dr. Saphir urat, a' Tageblatt szerkesztőjét, este szállására térte közben, néhány ismeretlen gazember megrohaná, 's annyira elveré, hogy több napig ágyban kelle veszteglenie. 'S miért? Mert visszaélések ellen szólalt föl lapjában! Haladjunk, urak, haladjunk! Okok és javulás helyett sokan bothoz nyulnak, míg mosdatlau szájok szabadalmúséget és sajtószabadságot merészel emlegetni. 'S hol volt az éber rendőrség, hogy a' segélyért kiáltozó nak szavát nem hallá? Bizony sokra mentünk, ha már esti tizenegy óra tájban sem mehetünk életveszély nélkül végig hazánk fővárosának legfőbb utcáin! E' botrányos ügy kifejlését, ha csakugyan kifejlik valaha! közleni fogjuk. — Mult szerdán 's csütörtökön erős mennydörgésünk volt, többször ismételt sűrű záporral, mi a' megkezdett szüretre kártékony hatást gyakorland. — Játékszini krónika. Nemzeti színpadunkon sept. 23ikán adaték „Müveltség és természet“ vigj. 4 felv.; 24ikén Carl Henriette jutalmaul bérszünettel „Templarius“ dalj. 3 felv., Carl H. mint vendég; 25ikén: először „Pénz, dicsőség és szerelem“ vaudeville 5 felv., dicséretére válik a' rendezőségnek, hogy a' kellemes francia dalos vigjátékok adatását megkísérté; a' nagy számú közönség tetszéssel fogadá e' színművet, 's különösen Szerdahelyit érdemelt tapsokkal halmozá, 's elmés czélszásait a' 3ik felvonásban egyhangu zajos tetszéssel 's kihívással jutalmazá. Czélszásá azonban majd torkára forrott e' jeles színészünknek. Halljuk csak, mert ez is igen szép adat ám szájjal kürtölt, de tettel nem követett haladásunkhoz! Szerdahelyi szavai egy kritikusra czélszóttak, ki őt „legendő“ ok nélkül „leggarázdabb durvasággal“ megsérté a' Regelőben. Szerdahelyi színpadon felelt, 's a' nagy közönség zajos tetszéssel helyeslé e' feleletet, a' kritikust „némelly“ baráti vagy ismerősei pedig azonnal összebeszéltek, hogy a' színészt előadás után „megverik.“ Szerencséjére azonban „számos“ tisztelője testőrségül hozzá csatlakozott, és baj nélkül haza kísérté! Az előzményeket nem bonczoljuk, a' kritikust nem vádoljuk, 's a' színészt nem mentegetjük, de az itt elmondott tény olly gyalázatos, hogy említés nélkül a' nyilvánosság érdekében nem véltük azt hagyhatni. Bizony, bizony, szépen állunk, és sokra megyünk, ha így haladjunk! 26ikán „Hunyady Mátyás Moldvában“ színj. 4 felv., a' pápai cigányok felvonások közt utóljára hallaták magokat; 27ikén „Sevillai borbély“ dalj. 2 felv., Benza Basilio szerepében mint vendég; 28ikán „Kronsteini harcjáték“ színj. 5 felv.; 29ikén „Alvajáró“ dalj. 3 felv., Carl H. és Benza vendégek; 30ikán először „Zalameai bíró“ színj. 5 felv., Calderon után ford. Gaal József. Mult vasárnap Budán a' német Arenában a' „Pelleskei notarius“ olly piszkos, galád és gyalázatos elferdítésben kontároltatott el, hogy a' közönség magyar része kénytelen volt a' tudatlan fordítót vagyis ferditőt kifütyölni.

Hálanyilatkozat a' Mezei-Naptár ügyében. Mai nap egy levél érkezett hozzám Várad-Olasziból, mellyben tisztelt hazánkfi Lukács György úr a' Mezei-Naptár terjesztésére egyesült néhány ügybarát nevében az iránt szólta fel: küldenék számukra 26 pf. ára 1843ki évi Mezei-Naptárt. Hasonló tartalmú felszólítást vettem legközelebb Kreminger Károl prépost és szegedi alesperes úrtól a' szegedi papi kör nevében, ki 500 példányt vala szives el-

szentesi talp 's fekete bőrkészítők azon folyamodásuktól, hogy más nem ezébbeli lakosok ezen kelmék árulását tiltassanak el, a' szabad kereskedést pártoló törvények értelmében elmozdítottak. 4) Azon választmány, mely a' végre küldetett ki, hogy készítsen tervet, miszerint a' megyei rabok valamely alkalmas munkával elfoglaltassanak, tervének beadására újabb megbízatott. Halasztva haladás. 5) A' kisteleki lakosok az iránt panaszkodván, hogy a' katonai fuvarozások alkalmával szerfőtől teher szállítására szorítottatnak, határozatott, hogy ezentul illy fuvarozásnál 8 mázsa tehernél, vagy hat személynél (többet az adózók szállítani nem tartoznak. Melly határozat az illető katonai előjárásigal is közöltetendik. 6) A' n. m. h. tanács azon intézvénye, hogy a' szülék gyermekeiknek iskolázatására utasítottassanak, főbíró uraknak kiadatott, hogy annak értelmében rendelkezzenek. A' törvényhozás intézkedése kell e' tárgy iránt, hogy ohajtott sükert érnünk 's volt is már szó országos választmányrul. Utasítások kerületi választmányra. Egy országgyűlési stadium van megnyerve. 'S errül többet szeretnék szólni. De azt mondaná C. ur, mint máskor mondá, tessék annak útján. Tehát majd annak útján szóljunk. — 7) Olvastatott a' n. m. helytartó tan. azon intézvénye, hogy a' megye a' türedelmi taxát hajtassa be. De a' megye előbbi végzéséhez ragaszkodott, miszerint bármi adót csak hongyülésileg lehetvén elhatározni, a' türedelmi taxát, mint országgyűlésileg nem ajánlottat törvénytelen adónak tartja, 's ennél fogva beszédéhez, vagy kezeléséhez nem járulhat. 8) Haller grófnak horvátországi bánna nevezetése tudtul adatván a' megyének, a' RR. üdvözlő iratot határozának ő nmlgához, miben kijelentendik azon reményüket, hogy ő nmlga az illyr mozgalmaknak véget vetend. Szép és jó. De azért ne feledjük Lónyay Gábornak a' p. Hiralaphban álló szavait sem: 'vegyetek be a' népet az alkotmány sánczaiba, nehogy az éjszaki pásztor aklába kerüljön. (?) 9) Bene István aljegyző indítványt tön, hogy ezentul a' megyei katonák ruházatára szükséges posztó honi gyárokból vétessék. Az indítvány jövőre elfogadtatott; az idén azonban már nem sokára kelleltvén a' ruházatokat megszerezni, a' főadószedőnek csak az hagyatott meg, hogy ha elkésés nélkül lehet, az idén is honi posztót vegyen. Ez már jó. — 10) Vasnak a' népnövelés előmozdítása, 's a' kézi munkások fölsegítése iránti végzése miatti sérelmet panaszoló levele az országos utasítást készítő választmányhoz utasítottat. Ezek folytán 11) Török Bálint aljegyző indítványt tön, hogy az érintett választmány ülései nyilvánosan tartassanak. Az indítvány mint fölösleges azon okból mellőztetett el, minthogy illy választmányok üléseibe eddig is kiki szabadon bemehetett. 12) Varasznak ismeretes két diák körlevele szinte a' választmányhoz utasítottat, Varasdmege pedig megkerestetni rendeltetett, hogy ezentul az újabb törvény szellemében magyarul levelezzen. 13) Fiume levele a' flumei vasút iránt pártoltatott, 's a' választmányok is kiadatott. 14) Két erdélyi törvényhatóság azt tudató levelei, hogy az uniót ő k is pártolják, miután a' megye RR. ei iránt az erdélyi megyéket már megkeresék, örvendetes tudomásul vétetett. 15) A' nem hivatalos előfogatok mikint megszűntethetése iránti vélemény előterjesztésére megbízott választmány beadta most módosított javaslatát. De a' többség (19—18 ellen) az előfogatokat is megtartani határozá. Szegedről kiindulók tizenegyed hó 1ső napjátul fogva 1 fr. 30kr. fizetendek állomásonként. A' hivatalos előfogatokra nézt pedig, mellyek eddig 48 krban vétettek be, végzésé lön, hogy azok is egész árbán vétessenek be. 16) A' hús ára az eddigi, t. i. falun 's városban egyaránt 10 kr. 17) Fölolvastatott a' jövő évi honi pénztári költségek előleges fölvetése. Im a' rovatok: megyei tisztek fizetése 9100 f., megyei szolgák bére 2500 f., községek fegyverzete 's ruházata 7150; napidíjak 1000 fr.; a' megyei adósságok eddigi kamata 's tőkék lerovása 2663 fr.; irószerek 900 fr.; rabtartás 3000 fr.; megyei épületek igazítása 1500 fr.; utak 's hidak 300 fr.; deperditák 10,000 f.; véletlen károokra 's a' beszédhellen adó pótlására 500 fr.; hivatalos előfogatokra 3000 ft.; a' házi pénztár előre nem látott szükségére 's tavaly helytelenül fölülfizetett summák visszapótlására 1500 ft., mind pengőben; összesen 40,450 frt pengőben. Tavaly a' honi pénztár összes kiadása volt 39,980 for. peng. S o m o g y i A n t a l.

Temesmegyei közgyűlés. Temesvár sept. 22kén: Folyó hó 12kén Temesmegye RRei 1. alisp. elnökle alatt rendszeres közgyűlésüket, min egyszersmind az országgyűlési utasítás kidolgozására megbízott választmány folytatólagoas jelentése fel vala veendő, megkezdették; — az utasítás iránti pontok vitatása azonban ez uttal elmaradt, mivel első alispánunk a' nemzeti színház tárgybani országos választmány miatt hosszabb időre kénytelen vala körünkől távozni, honn maradt másodalispánunkat pedig a' küldöttségi munka folytatásában betegsége akadályozá. — Gyűlésünk a' mellett is, hogy határozati nem jövő országgyűlésünk utasításpontjait illeték, a' mellett is: hogy egy tisztelt egyednek távolléte, vitatásink éltető lelkétől fosztá meg gyűlési teremünket, elég fontossággal bir azon érdek fentartására, mellyel a' közönség megyénk gyűlései iránt viseltetik. — Haller Ferencz gr. horvátországi bánna elhatározott üdvözlő levél, nem az örömkijelentés kisszerű szemponyjából, hanem annál fogva nevezetes: hogy megyénk Rdei, ezen alkalmat is dicséretesen használják, a' nemzetiségünk ellen újabb időben több oldalrol kitértetett fondorkodások 's főkép a' horvátországi illyr pártoskodások kárhóztatására, nevezett bán urat egyuttal megkérve: hogy ezeket, mint született magyar, hatályos föllépésével akadályoztassa. — Az örökös német tartományokba utazók részére egyedül magyar nyelven kiadatni rendelt utlevelek ügye, a' nmltgu h. tanácsnak ezen határozatot megváltoztatni rendelő intéző levele folytán ujra tanácskozás alá került, 'sa' Rdek férhason megfejttették, miképen nem a' külföld irányában kiadandó utlevelek, mellyek jelenleg az udvari kancellaria által, 's fájdalom egyedül latin nyelven szolgáltatnak ki, forognak kérdésben, melly külföld irányában a' magyar nyelvnek nem értése tán bir némi nyomadékkal, — hanem a' velünk egy uralkodáshoz tartozó alkotványos független nemzeti állással azonban nem bíró örökös tartományokról vagyon szó, mellyek irányában a' magyar nyelv nem értéséből vont okoskodás, a' holt latin nyelvre is csak ugy áll, mellyek irányában azonban a' nem értésből vont következtetés könnyen megszüntethető 's mellyek hazánkba utazó lakosaik számára egyedül német nyelven adják ki utleveleiket, 's mivel honunk, nemzetünk függetlenségét nem hisszük annyira sülyedtetnek: hogy az örökös német tartományok kívánatának e' tekintetben alárendelhetnének, előbbi határozatunk melletti állhatatos megmaradásunkat a' n. m. h. tan. feljeleníteni határoztuk. — Beregnak Romátoli függetlenségünk kivívására felhívó levele orsz. dolgokkal foglalkodó küldöttségünkhöz utasítottat ugyan, de mint sejditenem szabad, nem olly végből hogy ujra feltámadjon, hanem hogy elhaljon. Utolsó közgyűlésünkben három évig büntelenül letartóztatott egy szerencsétlen rab ügyének megvizsgálása másodalispánunkra bizatott, 's most a' jelentés felvétele után, megyénk Rdei az eseménynek csakugyan ugy, mint feladatott, történetéről szomorú érzemények közben meggyőződtek; mivel azonban szorgos dologkésés, nyomozás után is vétkes akaratot, büntetés-érdemlő kihágást a' dolgokban nem fődözhettek fel, fenyítő törvényszéküket az ítélet ki nem hir-

detésiért főkép, volt főügyvédjüket pedig a' rablajstromnak jegyzőkönyvvelli egybe nem hangzásáért mellékesen (!) hibáztaták. Volt főügyvédünknek eddigi számos évi szolgálatát legkisebb mulasztás sem terhelé, a' honi pénztárnak egész kármentesítését ajánlotta meg, 's ez által a' különben ingerlékeny kedélyeket nem kissé csilapította le. Hasonló szomorú esetek történetésének akadályozására, 's fenyítő törvényszéki eljárás kijavítására másodalispán elnöksége alatt küldöttség nevezetett. — Zalanak a' Gollner ezredi hangászkar által eljárt szott gunydal iránti megkeresése pártoltatott. Torontálnak a' nádori 's koronaöri hivatalok iránt tett indítványa, a' honosításokra is kiterjesztetten országgyűlési küldöttségünkhöz utasítottat. A' n. m. h. tanács két intéző levelében megyénkeli a' bánsági főhadi kormányali értekezés tárgyában ennek német levelei elfogadására utasította, mi azonban nem kevés megilletődéssel vétetvén, előbbi határozatunk, miszerint a' bánsági főhadi kormány német ajku leveleinek el nem fogadtatása megrendeltetett, teljes épségében meghagyatott. — A' szinerszegi kihágás után következett elégtétel iránt tudakozó megyéknek visszairatni rendeltetett; hogy elégtétel felől mindedig mitsem tudunk, azt azonban a' n. m. helytartótanács útján szorgalmazzuk. — A' n. m. h. tanács honunk illyr népet Karlovicza érsek választásra híván össze, az „illyr“ kifejezés ellen, mint az utolsó választás előtt, ugy jelenleg ovás tétetett, 's ez följelentetett. Jövő rendszeres közgyűlésünk december hó 12re tüzetett ki. — A' marhahús fontjának ára végezetül folyó september 25től 9 kr-ra csökkentetett.

Tornamegyei közgyűlés (folytatása.) Közlebbi tndósiatam folytatásaul, a' már bevégeztetett közgyűlésünkről még a' következőket kívántam közleni, ugymint: sok baj levén a' mészárosokkal olly helyeken, hol egy-nél több mészárszék van, mert a' marha olesósága idején egyik a' másikra vágja a' húst, ha pedig a' marha drága, egyik sem vág; tehát ezen rendtelenségnek akarván elejét venni a' megye, e' gyűléseket jelölte ki a' feletti intézkedés végett. Voltak kik a' több mészárosok közt a' hus vágásra nézve sorozatot akartak megállapítatni, de ezt mások az uri jogokba ütközőnek tekintvén, elmellőztetett, hanem végzésé lön, hogy minden nyilt székkel bíró mészáros köteles, vasárnapon kívül a' hétnek legalább 3 napján húst 's jót tartani, 6 pforint büntetés terhe alatt; egy szónok kívánta a' hús nem tartásra pénteket 's szombatot kijelöltetni, de ez ellen azon észrevétel tétetvén, hogy illyen intézkedés csupán a' r. katolikusok kedvéért tétetik, holott egész reformatus helységek is vannak, tehát ez elmellőztetett. — A' hamburgi tűzkárosultak számára segedelem szedetni rendeltetett. — A' posta rendtelenségei miatt, melly szerint Kassarúl, melly 2 állomás, 14 nap érkezik a' levél, — sőt katonai dolgokban néha az utazó sereg érkezése előtti napon, de néha utána is érkezik a' tudósítás, — felírás határozaták, hogy megyénkben a' régen surgetett, de mindég haladt megállapítása a' posta-vonalnak, már valahára létesíttessék. — Torontál levele a' nádor 's koronaörök választása tárgyában, elfogadtatott; — Beregnak utlevelek miatti sérelme pártoltatik; Fehérnek vasutak, csatornák, bank, forintok egészítésére szolgáló pénz veretése iránti felszólítása hasonlag pártoltatik, — valamint a' fiumei kapitányságnak Pesttől Fiumeig vontatandó vaspálya iránti felírása is; de nem Vasnak a' népnövelés előmozdítására szükséges költségek kivetés útján leendő fiztetése iránti határozatát megszüntetett királyi parancs miatt vett sérelme, — azon oknál fogva, hogy ha illy szent czélokra megengedtetik a' megyékben kivételeket tenni, majd egyéb esetekben sem lehet azt akadályozni, minek elláthatlan következesei lennének; a' n. m. h. tanácsnak a' kül tartományokkal latin nyelven levelezhetést, 's azoknak szinte ezen nyelven levelezés meghagyatását hirül adó intézvénye, — ugy Hontnak a' nem hivatalos előfogatok megszüntetését tudtukra adó levele tudomásul vétettek, — valamint Abaujnak a' marha-lopás gáltása tekintetébül hozott végzésünknek csekély módosítással lett elfogadtatását hirül hozott tudósítása is. Fischer Béla b. a' megye néhai főispnja Perényi Lázár b. mellképét ajándékozvára a' megyének, rámba foglatatni 's a' terembe fölfüggesztetni rendeltetett; az ajándékozónak pedig elnököleg megköszöntetni. — Szóba hoztván ez uttal az is, miképen lehetne már a' halmazra gyűlt országgyűlési tárgyakat legczélszerűbben tárgyalás alá venni? voltak, kik az e' végett kinevezve lévő állandó biztosságot, a' tárgyak szerint albizottságokra osztatni, — mások, kik minden tagnak bizonyos tárgyakat véleményadásra kiosztatni javallottak, — de ezen módok a' többség által, — az elsőbbrre nézve már nálunk is tett tapasztalás szerint, — czélszerűleneknek látatván — végre alulirtnak azon véleménye fogadtatott el, miszerint a' biztossághoz utasitva lévő adatok különöztessenek el a' tárgyak szerint, és előre megállapítandó sorozat nyomán vétessenek a' külön tárgyak vitatás alá, előre megleendvén állapítva, mellyik tárgy lesz felveendő a' következő bizottsági ülésben, hogy a' kinek tetszik, addig róla elmélkedhessék, vagy másképen készülhessen. — Szinte a' gyűlések alatt hozatott szóba a' nagy költséggel és erőfeszítéssel létesült és az országban alkalmasint páratlan Szoroskő nevű ut fentartása és a' néhol 3 — 4 öl magas védfalak fedő táblái rongálásának megakadályozása iránti rendelkezés szüksége is. A' fentartásra nézve, mivel az adózóink erejét haladja, egyhangulag vámfelállítás megengedtetésének kérése határozaték, — a' kártévéők kártérítésen kívül 5 ezüst forintra büntetettnek, — a' feladór részére szinte 5 frt határozaték, — továbbá a' kerek kötés csak fa vagy vas talpakkal engedtetik meg, fa talpak kaphatásairánt a' két oldalán alul fekvő helységekben rendelés tétetvén. — Alkalmul szolgált egy folyamodás, mellyben bizonyoság kéretik arról, van e' folyamodó vagy elődei ellen valamely tartozás betáblázva vagy nincs? — a' nálunk még eddig nem létezett betáblázási jegyzőkönyv külön vitelének elrendezésére. Lovász M.

Ugoesamegyei közgyűlés. Nagy-Szőlős sept. 14. Első alispánunk sept. 5kén kezdett őszi negyedes közgyűlésünk megnyitó beszédében ékes szavakkal fejtegeté a' politikai tulzásoknak közjóra való kártékony kihatását, 's e' megye által eddig is követett középutoni buzgó haladás üdves következményeit, mi is a' RR. részről szives érzéssel fogadtatván, olvastatott a' n. m. h. tanács azon intézvénye, melly által mult évi tisztválasztásunk előtt a' honoratio-

roknak engedett szavazatjog iránti megyei határozat a kir. fels. által megsemmisítettnek nyilvánított; minek következtében, minthogy ez engedélyt kor's osztó-igazság kívánattal szoroson összehangzónak tartja most is megyénk — törvény utjáni megállapítását a jövő hongyülesi utasítványok közé soroztatni rendelő. Tudatá továbbá a tiszt. kormányzék, mikép ő felsége által Haller Ignác gr. horvát bannák k. kinevezetett. Megyénk e' kinevezést kedves érzes-sel fogadván, — örvendő iratot rendelt a' tisztelt grófnak, mellyben egy-szersmind arról erős meggyőződését fejezte ki — mikép ő nmgá erőteljes kormá-nyától's honfias buzgalmatól alaposan reményli: hogy a' vészes célzatu, 's már a' türelem határin túl vetemült illyr factiót — mint kártékony, idegen elemű, mérges gyomot gyökerestől kiirtani, 's az előttünk kedves [Horváthon megren-dített nyugalmát helyreállítani dicsőségnek fogja tartani. — Somogy körlevele a' kereskedés tárgyában az orsz. választmányhoz utasított, — de a' turmezei lelkes nemesség kérelme meleg pártfogásra találván, a' nemzet kegy. fejdelmé-hez hódolattal 's bizodalommal teljes felírás határozott, mellyben megké-regett ő felsége, miszerint a' zágrábi tisztválasztáskor az illyr párt által elkö-vetett vad kitérések iránt teendő szigorú vizsgálat után kiviláglandókhoz képest — annak embereit, törvényink szigorúsága szerint büntettetni, 's ezen veszélyes irányu, 's magát vad tettekkel bélyegzett párt megfenyítése által Horvátország nyugalmát helyreállítani 's Magyarhon nem alaptalan aggodalmait elenyésztetni kegyelmeskedjék; — többnyire a' zágrábi törvény-gázoló ese-mények alatt hazánk's alkotmányunk iránt oly hőséget tanúsító érdemes hazánk-fiának, turmezei grófnak, táblalabiránk koszorujába leendő befűzése végett szeretve tisztelt főispánunk megkéretett. — A' fiúmei kapitányság kérelmében a' fiúmei vaspálya iránt kifejtett nézeteket megyénk ez alkalommal is melegen pártolá 's hódolattal kéré meg kegy. fejdelmünket: hogy jövő országgyűlésig is ezen pá-lya vezetését megelőzni kellő munkálatok iránt kegyelmesen rendelkezni, 's ezen ausztriai birodalom tartományiban kijelölt vonalokkal egyenlő fontosságú pá-lya iránt is atyáskodó kegyelmét kiterjeszteni méltóztassék. — Torontálnak az országos hivatalok betöltése iránti körlevele, mennyiben az nálunk már rég elhatározott 's Fejérnek a' Beregjavaltá független magyar egyház roszalá-sát tárgyzó levele, mivel e' különös eszmével mi se barátkozhatánk meg, tu-domásul vétettek. — Varasdnek isméretes két körlevelét, mennyiben azok-nak latin szerkezete világos törvényinkbe ütközik, 's az udvari leiratokon ki-vül bármi más nem honi nyelvű irománynak felolvasatása régi határozatnál fog-tilos lenne — kénytelen volt megyénk felolvasatása, hogy tisztelve a' törvény-szent szavát, édes hazai nyelvünkön értesítsen az illető tárgyak felül, hogy mi-velők testvéri kezét fogva munkálódhassunk. — Országgyűlési tárgyakra meg-bizott választmányunk jövő decemb. 5kén közgyűlésünkre jelentését beadandja. — E' napokban igen jó esőink jártak — senyvedni kezdett szőlőink helyre jöt-tek kissé, — de tengerink nem lesz, a' hegyközön azt és a' kolompért kirág-ta a' féreg, a' sikon elhervasztá a' szárazság, hegyközi népünk talán a' még tavalyinál is nagyobb inségnek néz elibe.

Erdélyi országgyűlés. A' sept. 3kai 98ik országos ülésben el-nök őnmga indítványozván ujonnan kinevezett itélőmester Gálfalvi Imrének a' mult ülési határozat értelmébeni beiktatását, újból felolvasatott ő flge k. kineve-ző leirata 's tanácskozás alá vétetvén határozott: mivel ezen új itélőmestert felséges urunk mind a' vallásbeli arányosságnak, mind pedig a' szózatok több-ségének törvényes tekintetbe vételével méltóztatott kegyelmesen kinevezni, kö-vetkezőleg e' részben a' KK. és RRnek legkisebb megjegyezni valójok sem le-het, annál fogva eskettessék fel az 1837dik évi irományok könyve 128dik lap-ján látható hitforma szerint. Azonban nem mellőzhetik el a' KK. és RR. a' k. k. leiratra nézve egyfelől azt megjegyezni, mikint annak mindjárt kezdetében ezen szó iratván „candidatione“ ezt a' Rende az 1791beli 20ik törvényzikk értel-mében „electio“ szó helyett kívánják venni, másfelől hogy a' k. k. leirat azon szavai, mellyek (Chihetőleg expeditiohibából menvén belé) az itélőmesteri hivatal-ról így szólanak „apud tabulam nostram regiam judicariam protonotarium,“ nem alkalmaztathatók ezen hivatal viselőkre, kiket a' törvények szerint az ország szabad választási jogánál fogva maga választ 's kik következő nem a' királyi tábla, hanem az ország itélőmesterei. — Ezután az adománylevél felolvasatván a' nevezett itélőmester hitét ünneplésen letette; országos elnök ő nmlga pedig ujonnan nyert hivatalába lépését szerencsétlétvén, a' kinevezett itélőmester al-kalomszerű beszéddel beköszöntött új hivatalába, mit a' KK. és RR. „eljen“ ki-áltással fogadtak. Ezután orsz. elnök ő nmlga javaslatából a' napirendre tűzött tárgy, u. m. a' polgároknak titoknokságnál felsőbb hivatalokra is eljuthatása fő-lött megkezdődvén a' vitaközös, ez nap az idő eltelte miatt félben maradt. Ezen ülésben Dobokamegye követei Zeyk József és b. Vesselényi Ferencz utasítvány-jok nyomán óvasul jegyzőkönyvbe iratták, hogy e' fontos tárgyra nézve egyenes utasításuk nem lévén, ezt addig felvétetni nem kívánják, mig küldöik akaratja felől értesítve nem lesznek, mit ha meg nem nyerhetnek, mivel utasítványjuk azt tartja, hogy semmi oly indítványt, melly a' most fennálló törvényekkel ellen-kezésben van, ha elfogadására különösön fel nincsenek hatalmazva, el ne fo-gadjanak, a' nélkül, hogy a' tárgy érdemi taglalásába ereszkednének, az indít-vány létesítésének ellene mondanak. A' sept. 5kei 99ik országos ülésben be-fejeztettek a' polgároknak legfelsőbb hivatalokra is eljuthatásuk iránti indítvány felett a' vitások. Határozattá lett, mint már irtuk, miszerint ő felsége kegyes megegyezésével az 1791beli 19dik törvényzikk oda terjesztetik ki, hogy ezután e' hon mindenrendü nem nemes polgárai, ha egyéb a' törvények által meghatározott tulajdonokkal fel vagynak ruházva, a' kormányzék titoknok-ságon felül is, bármely országos hivatal nyeresére, 's viselésére képesek le-gyenek, melly értelembeli törvényjavaslat és alázatos felirat terveinek elkészí-tése itélő-mesterekre bízott. E' határozatra nézve nemes Marosszék követe Nagy József jegyzőkönyvileg megjegyezteni kívánta, hogy a' hivatalviselés ki-terjesztésében a' városi polgároknak nézve megegyezett, de a' parasztsokra néz-

ve nem. Ugyan ez alkalommal nemes Tordamegye főispánja b. József Lajos ellenmondását jelenté be az ellen, hogy ezen alkotmányunkat érdeklő igen ne-vezetes tárgy, melly hogy illy sietőleg elhatározassék, oly sürgető szüksé-gét nem láthatja, más hasonló és alkotványilag némelykor nem oly nevezetes tárgyak mintájára, a' rendszeres biztosságnak bővebb megfontolás és a' tör-vényhatóságokkal való közlés végett, ki nem adatott. Melly ellenmondását pár-tolták: Gál József marosszéki, és Dindár Antal aranyosszéki főkirálybírák, Ka-tona László kövárvidéki főkapitány, Horváth Ferencz k. közügy igazgató, Kispál László, Csiszér Lajos, Maurer Károly, Gálfalvi Imre, Cserei Miklós, Thuri Fe-rencz, Szabó József, Donáth Sándor, Pásztohi Ferencz k. hivatalosok, Keczei Mihály ns. b. Szolnokmege követe, ugy nemes Thordamegye követe Ugron Ist-ván, és nemes Hunyadmege követe Kakucsi Elek is óvásaikat jegyzőkönyvbe iktattatni kívánták. Indítványba hozott, miszerint szükséges lenne az illető rendszeres biztosságokat a' 95ik ülés 272ik száma alatt rájuk bizott munkál-kodás minél hamarábbi elkészítésére felszólítani. Melly indítvány elfogadtatván elnök ő nagymga az illető rendszeres biztosságok felszólítására megkéretett.

Hírlap-kivonat.

A' **Világ** 67dik számának tárczájában „irodalmunk lassu terjedésének okai“ folytattanak. Értekező külső akadálynak mondja a' censurát nem mint milyennek a' felsőbb akarat szerint lennie kellene, hanem a' censurát a' mint van. Elmondja, mi-kép hazánkban nem saját vétségekre szabandó törvényeket (utólagos censurát), ha-nem előző rendszabásokat, előző censurát látónak. Okai azok, mellyek már oly sokszor elősoroltattak, mellyek azonban csak annyit hatással bírtak, hogy az érte-kező vallomása szerint is „népszerűtlen dolgot tesz, ki nálunk a' censura mellett nyilatkozik.“ Egyébiránt igéri, hogy elmondandja véleményét a' censuráról mikép az jelenleg nálunk 1) papirosok, 2) valóságban áll. — Ugyane' számhírlapi kalászai-ban ez mondatik: „Hirnök (64.) Századunkjában ismertetése foglaltatik a' tol-bnai védegyelet czim alatt keletkezett azon társulatnak, melly belföldi gyárművek 's iparozikkek kizárólagos vásárlása által a' honi gyárak fölvirágzását szándékozik előmozdítani. Követésre méltó példa!“ Mi addig is, mig e' nagy fontosságú tárgyról bővebben elmondanók nézéseinket, nem mellőzhetjük onnan eredő örömlőket nyil-ványítani, hogy még a' fontolva haladók orgánja is az érzeszi mozgalmakat korszerű-eknek és követésre méltóknak mondja. — A' 68dik szám tárczájában Z. „statistí-kánk“ czimű értekezésében statisztikai iroda (bureau) állítását szükségesnek mondja, melly az öszveszedendő adatokat évenként nyomtatott átnézetben közrebo csássa. Mi lapjainkban e' tárgyat sokszor érintők már, 's azt hisszük, hogy országos statisztikai hivatal felállítására a' közelebbi jövődönnek elvárhatóan földadása, Reformálni nem lehet jelen helyzetünk ismerete nélkül; jelen helyzetünket pedig csak pontos 's folytonosan gyűjtött statisztikai adatokból ismerhetjük meg, miket egyesek — a' segédesszükök híjánya miatt — soha sem fognak tökélyesen öszvejegyezhetni, hanem egyedül országos statisztikai hivatal.

A' **Pesti Hírlap** 170k számában Lónyai Gábor a' képviselétről érte-kezik. „Az alkotmányi formák eszközökül állítatnak föl a' társasági célok kivi-telére. Ha tehát a' kisebb rész által 's ennek érdekében működnek, el van tévesztve az eszköz, el a' czél. Az alkotmányos formák eredményei a' törvények. Téveszt-tett hibás formának vagyis hibásan forgó gépnek nem lehet az egészre jó 's üd-vös eredménye. Mi ennek szükséges következménye? Nem más, mint: ha akarjuk hogy a' lehető legnagyobb rész érdekében hozassanak, a' nagyobb résznek kell ho-zatalukban részt venni, azaz: a' nép képviseltessék törvényhozásban 's közigaz-gatásban. Az mondatik egy részről, hogy ez mind igaz; de a' nép tudatlan, 's nem bír képességgel 's elég műveltséggel, hogy közvetlen befolyással legyen képviselői-nek választásában. Ezen ellenvetés hallatszott mindig azoktól, kik a' kérdést mel-lőzni akarják; kik ha népevelésről van szó, szükségtelen sőt veszélyesnek tart-ják némi politikai jogok megadása előtt, 's így a' hibás körből kigázolni nem tudnak vagy nem akarnak; vagy kik a' vasárnapi tyukot a' földművelő fazekában nem irigy-lik ugyan, de őt a' nyilvános élet gondjaival terhelni nem akarják. Elég legyen erre röviden ismételnem, hogy a' szabadság 's politikai jogok gyakorlata leghatalmasb rugóji a' népevelésnek, 's hogy ha nincs is a' népnek elég képessége személyes en részt venni a' törvényhozásban, de mint Aristoteles mondja, bámulatos ösztöne van kijelteni a' személyeket, kik helyette törvényt alkossanak Ezt bizonyítja a' tapasztalás. Alkotmányos országokban, hol népképviselőt van, a' nép többnyire a' leg-alkalmasb egyedekeket választja képviselőül. — Más részről ellenvetetik, hogy a' birtokosoknak, gazdagoknak érdeke van a' törvényhozásban, a' szegényeknek kevés vagy semmi; a' gazdag független, a' szegény nem az. De a' szegénynek még több érdeke van; mert ha a' gazdag fölöslegét akarja megtartani, a' szegénynek a' szük-séges megszerzése van érdekében. A' szegényt forintnyi javai szintugy kötik honá-hoz mint roppant birtoka a' dúst, sőt még jobban mint ezt, főkép ha a' külföldi kéjelme-ket, élvezeteket izelék 's hátt fordítva honának: ubi bene, ibi patria hangzik ajká-rul. Azonban tegyük föl, hogy igaz a' föntebbi ellenvetés: úgy hát kössük a' birtok-talant, a' szegényt a' legerősb köteléssel a' honhoz, személyes érdekekkel, jogok-kal, szabadsággal. — A' nép többsége becsületességgel 's függetlenséggel bír. Ez áll a' mostani választó tömegre nézve is, melly függetlenebb az ugynevezett qualifí-cáltknál, tartózkodás nélkül szavaz, mig a' qualifíált, egyiket sem akarván meg-sérteni, visszavonul. Ha pedig szavaznak a' qualifíáltak, ne kételkedjünk, hogy in-du'atok, személyes 's pártérdekek részegítik meg őket, mint szegény társainkat a' bor. Valóban gyönyörű függetlenség. — Az étetés itatás nyílt helyeken történi, hol a' jelölt neve ismeretes, kedvelt, sőt már el van fogadva. 'S ekkor hivat vendégl meg. Ám menjen aztán valaki borral pénzzel az ellenfél táborába, az üveg fejéhez repül, vagy kidobatik; itt csak szép szóra hallgatnak, emeld az igazság 's elnyo-matott szavát, 's a' „nyers tömeg“, mellynek csábítására vagy buzdítására minden párt csak e' varázs erejű szót használja, most is csak erre hallgatand 's tán tán ha-joland pártodra, — talán mondom, mert annyit állhatatosságot, szótartást máshol való-ban ritkán tapasztalni. Már most menjünk át a' qualifíáltak táborába, mit mondok tá-borába? Ezeket közhelyen isten szabad ege alatt ne keresd, hanem magánlakásukon. Beszélj személyes családi pénzürekekről, bizonyos perekről, mellyek e' vagy ama bíró megválasztásától függnek, igéjri czimeket, hivatalokat, ha módod van kieszk-özölni, 's diadalmad nem leend nehez. És e' vesztegetések neme tán becsületesb, engedhetőbb, mint melly a' tömegre gyakorolható? melly nyilvánossága miatt köny-nyebben megelőzhető, szükség esetén a' törvény által hamarabb 's biztosan elnyom-ható 's megfenyíthető? A' néptömeg csak ugy vesztegethető, ha a' gazdagabbak vesz-tegetők. És hogy uraim! vesztegetéstől bizalmunkban csak a' vesztegetőket bocsás-suk a' választásra? De hagyjuk el az elméleti vitákat, 's mondjuk ki a' mikintet. Nemzetünk törvényhozó testületének egyik kiegészítő része az ország 4dik rendje, a' sz. k. városok, a' polgári rend, melly egyebütt harmadik vagy középrendnek ne-veztetik, 's mellyről Montesquieu azt mondja „a' harmadik rend a' polgári termékeny-ség forrása, 's a' monarchiának oszlopa.“ Igen is az europai culturának főkutja a' polgári rend. A' melly országban sok 's jól meggyökerezett polgári rend nincs: ott előhaladásról szó sem lehet. — Rendezzük el sz. k. városinkat, határozzuk meg tör-vényhozási befolyásukat; válassza képviselőit az egész polgárság, 's ha 6—700

Lajos
igen ne-
ő szüksé-
nevezetes
és a tör-
adását pár-
birák, Ka-
tató, Kispál
Thuri Fe-
x, Keczei
Ugron Ist-
zökönyvbe
te az illető
ogadlatván
egkéretett.

ésének okai
hílyennek a'
mondja, mi-
nsurát), ha-
ek már oly
gy az érte-
sura mellett
ul mikép az
pi kalászái-
ltatik a' tol-
yárművek 's
szándékozik
gu tárgyrul
munket nyil-
at korszerű-
Z. ,statisti-
snek mondja,
bocsása. Mi
os statistikai
formálni nem
ak pontos 's
gyesek — a'
ejegyezhetni,

eletrül érte-
czélok kivi-
van téveszve
yek. Tévesz-
zre jó 's üd-
t: ha akarjuk
znek kell ho-
an 's közigaz-
datlan, 's nem
n képviselői-
kérdést mel-
lyesnek tart-
ni nem tudnak
ban nemirigy-
ég legyen erre
leghatalmasb
e személyesen
s ösztöne van
vitja a' tapaszt-
nyire a' leg-
tetik, hogy a'
nyeknek kevés
nek még több
nynek a' szük-
y kötik honá-
földi kéjelme-
hangzik ajká-
sük a' birtok-
ekkel, jogok-
sággal bir. Ez
vezett qualifi-
akarván meg-
jünk, hogy in-
y társainkat a'
en történik, hol
híveit vendégli
üveg fejéhez
szág 's elnyo-
ítására minden
d 's tán tán ha-
st máshol való-
mit mondok tá-
agánlakásukon.
ek e' vagy ama-
od van kieszen
n becsületesb
ga miatt köny-
tosban elnyom-
dagabbak vesz-
getőket bocsás-
k ki a' mikintet.
ág 4dik rendje,
zépírendnek ne-
gári termékeny-
ának főkutja a'
rend nincs: ott
ozzuk meg tör-
's ha 6—700

ezer polgár valósággal képviselve lesz, egy nagy lépést teendünk a' népképviselő nagy földadatának megoldásához. Ekkor képviselve lesz a' kereskedés, ipar, kézmű, mesterség, művészet, az intelligenciának kivált azon része, mely az anyagi érdekekkel foglalkozik, melyek csak úgy kaphatnak létre, csak úgy tehetnek biztos előhaladást, ha az azokat képviselő elemek törvényhozásunkba hatólagosan bevezettetnek. Rendezzük el a' hajduk, jászok, kúnok beligazgatását, képviselőt, ne feledkezzünk meg a' szépebb 16 városról, ruházzunk föl képviselői joggal minden szabad várost, adjunk szavazatot a' honoratoroknak, véleményem szerint a' legszélesebb értelemben, azaz, az evangélikus lelkészeknek, az ugynevezett diplomatikuskoknak, minden nagyobb kisebb iskola tanítóinak, falusi jegyzőknek, gazdaszteknek. En tovább is ohajtók menni, mert hol van még a' nép roppant tömege, a' földművelő osztály? Ezeket is már valaha be kellene venni az alkotvány sáncaiba, ne hogy ha még sokáig kívül maradnak, az éjszakai pásztor aklába kerüljenek. Nem a' házi adó kérdése tehát haladásunk alphája, hanem a' népképviselő, vagyis, körülményeinket tekintve véve, képviselői rendszerünk javítása, lépcsőnkénti ki-egészítése; e' nélkül nem léphetünk sem szellemi sem anyagi dolgainkban, e' nélkül nem igen fognak megoldani a' háziadót, ósiséget tárgyzó előleges kérdéssink, mert mert! — okai előadásával ez uttal adós maradok, de különben is tudja mindenki, és meg fogja mutatni a' közel jövőd. — Ugyanezen 's a' 171d. sz. értekezéjében Szabó Pál mutatja, hogy „vasutaknak az ország által kell építtetni 's tulajdonul meg-tartatni.“ Mert 1) a' status leggazdaságosabban építhet, mint ezt a' tapasztalás bi-zonyítja. 2) Mert a' szállítást olcsóbban teheti. A' vállalkozó társaságoknak nyerni kell, 's pénzeik kamatait azonnal bevenni; a' statusnak nem, mert ő a' jobb köz-lekedés által szaporodott nemzeti vagyonul adóképen visszaveheti lassankint költ-segeit, nyereséget pedig mint vállalkozó nem kíván, elég nyereséget levén a' na-gyobbodott közvagyonosság. 3) Mert az erkölcsiség romlik a' bürzejáték által, mi magányvállalatokkal egybe van kapcsolva, végre 4) a' vállalkozó társasági rendszer alkalmazása egyszerűen egy új feudalismust rendszeresít. Csak hogy ekkor a' járom nem leszen vasbul, hanem aranybul. Az egész tér a' kis financiai olygarchák által len-ne elfoglalva 'sa't. —

Spanyolország.

(Vélemény Olozaga küldetésének okairól. Elegy.) Olozaga sept. 17én Pa-risba érkezik, honnan Belgiumba és Hollandiába fog utazni. Madridi lapok azt hiszik, hogy küldetése leginkább Coburg hg valamelyik fiának megnyerése körül forog a' királyné számára; jól értesültek azonban alaptalannak mondják e' gyanítást. Parisban alkalmasint az illedéki kérdést kívánja megoldani, hogy Spanyolország és Franciaország baráti viszonyai ismét megújulhassanak, mely esetben Salvandy azonnal vissza fogja Madridba térni. — Martinez de la Rosa Bayonneból Parisba érkezik, 's a' telet ott fogja tölteni. — A' krisztinói szökevények erősen hiszik, hogy rövid idő múlva közbocsánatot hirdetend a' madridi udvar, mellynél fogva hazájokba ismét visszatérhetnek. Reményök mindazáltal nem igen fog va-lósulni, mert Espartero csak egyes érdemes férfiaknak szándékozik a' visszatér-hetőst megengedni. — A' kormány tengerészeti osztálya igen nagy munkásságot fejt ki, 's a' hajógyárakban éjjel is dolgoztat. — Mayorkában aug. 30án iszonyu vihar dühöng, melly nagy pusztításokat vitt véghez, 's különösen az olaj- és mon-dolafákat majd egészen megsemmíté. —

Anglia.

(A' királyné már visszatért Angliába. Elegy.) Sept. 13kán Skótzia felvidé-keiről ismét visszaérkezett a' királyné Edinburgba; a' város előtt 4 ezer iskolás gyermek volt fölállítva, kik az angol nemzeti dalt iszonyu hangon harsogtatták; ő fels. „felölt“ alattvalói azonban még jobban kitettek magokért, 's olly iszonyuan rivalgottak éljent és mindenféle áldást, hogy a' fiúk ezreinek éneke hallatlanul hangzott el. A' királyné kockás skót szövetből készült ruhát viselt, Albert hg pedig kabátot és ugyanily színű kalapot, mikép az angol lapok legnagyobb lélek-isméretességgel följegyezték. Woolwichben ugyanez öltönyben szállot partra a' királyi pár 's legjobb egészségnek örvend, ámbár arczszinüket a' tengeri betegség kissé megviselte. Edinburg város tanácsa Albert és Buccleuch hgeket polgári jog-gal tisztelte meg. — Canada némelly részeiben zavargás történt, mellynek saj-nos következményei lettek, ámbár egyébiránt politikai irányúnak nem lehet azt mondani. A' népalj rabolni akart, de a' 93ik sorenrd puskatüze elszéleszté a' esendbontókat, kik közül néhányan súlyos sebeket kaptak. Beszélük, hogy a' királyné közbocsánatban fogja részesíteni mind azokat, kik a' korábbi zendülés-ben részt vettek. — A' gyárkerületek némelly városiban még folyvást napirenden van a' munkaszünetés és zavargás. A' rendőrség azonban mindeddig katonai se-gély nélkül is féken birta a' rendzavarókat tartani. — Port-natali újabb hírek sze-rint Smith kapitány csapatja nem semmitett meg, 's e' derék férfi reményli, hogy segély érkezésig szerencsésen fogja magát maroknyi katonaságával fön-tarthatni. —

Franciaország.

(Uj nehézségek Algirban. Elegy.) Parisi hírek szerint Beni-Menas-ser hatalmas néptörzs, mellynek meghódoltát korábban már híresztelék, most nemcsak nem valósítá e' hirt, hanem a' francia hadcsapatot át sem bocsátá hatá-rin, és nyíltan Abdelkader részire állott. Bugeaud azonnal Oranba utazott, 's ha-tályosan kívánja, e' makacsságot megtorlani, mi azonban vérbe fog kerülni, mert ezen arabok 2 ezer harcrist állíthatnak csatatérre, frigyeseiket oda sem számít-ván. — A' belminister legújabb parancsa következtében a' diepei kerületben egy politikai vétkesnek sem szabad tartózkodni, ha még rendőrségi fülügyelés alatt áll, mert azon kerületben lakik most a' kir. család. — Lamennais új bölcsészeti munkát készít sajtó alá. — Nemrég 18 katonai gyarmatos jött Algirból Toulonba nőszülés végett. Minden lyány 500 frankot kap a' kormánytól, ki illy házasság-ra szánja magát. Az egyik gyarmatos azonban nem akart a' lyányok közül választani, 's hosszab unszolást után végre mentségeül ezt mondá az ezredesnek: „U-ram, minek választanék én magamnak feleséget, hiszen jut nekem majd a' pajtá-sokéiból!“ — Az angol-amerikai szerződés nincs kedvére a' parisi sajtónak, melly szemére lobbantja most a' ministerségnek, hogy mért nem törekvék Amerikához közelíteni, mi által Anglia tulnyomóságát tetemesül csökkenthette volna. A' ta-nács nem rosz, de elkésett. — Hugo Viktort legközelebb pairségre szándékozik emelni a' király, ki a' nemzeti irodalom emelését, 's bajnokainak kitüntetését egyik legfőbb kötelességeül szokta tekinteni. —

Törökország.

(Nagyvezérváltozás. Maroniták folyvást háborognak.) Izzet Mehemed nagy-vezér hivatalától, mint már közlök, aug. 30án elmozdítottván, helyébe Rauf ba-sa emeltetett, ki már e' hivatalt negyed ízben viseli. Sept. 7ki egyiptusi hírek sze-rint azonban a' szultán Mehemed Alit nevezé ki a' birodalom nagyvezérévé, 's ott beszélük, hogy az alkirály ezen méltóságot elvállalandja, ugyan, hanem azért Egyiptust nem fogja elhagyni. Ezt Stambulban sem kívánják, mert a' hatalmas vasallusnak csak azért hizelegnek, hogy pénzt kapjanak tőle. Izzet Mehemed ad-rianopoli kormányzóvá, itteni előde pedig angorai kormányzóvá lett. A' damas-kusi, aleppói és tripolisi basák szintén fölcseréltek 's legközelebb még több vál-tozást várnak. — A' törökpartii maronita főnökök, miként hazafiatlan törekvésük-ből előre látható vala, vérengzően ütköztek meg azon parttal, melly a' maroniták függetlenségét fentartani 's helyreállítani törekszik. Ghasir helység mellett nagy ütközetet csaptak, de a' győzelem egy részre sem vált el. Mustafa Nuri basa 1000 albáni katonát küldött a' béke visszaállítására. Beyrutból visszatérő biztos Selim bey a' török igazgatásért folyamodóknak olly sok aláírt nevével magával Stam-bulba, hogy a' porta csak a' maroniták többségének engedne, ha ezen tartományt egészen török igazgatás alá venné. — Azon hír, miszerint Oláhországban két o-roosz bujtogatót fogtak el, valósul, ezek a' keresztényeket az orosz synodus kor-mánya alá csalogatták.

Külföldi elegyhír.

Amerikai egyesült statusokban a' senatus valahára elfogadta már az an-gliávali szerződést. A' vámjegyzékbill, záradéka nélkül, csak 1 szótöbbséggel fogadtatott el, mire azt az elnök azonnal szentesíté. Quincy Adams János, mint egy javaslo választmány elnöke, fontos jelentést adott a' végrehajtó hatalom ve-tőjávali visszaélésre. A' congressus hosszas ülései után eloszlott 's decemb. 15ő hétfőjén ülend ismét össze. — Braziliában a' Minas tartományban kiütött lázadás, miután főnökét a' volt követet Oltonit, elkésereült republikánust, agyon lötték, a' nemzeti őrsereg által egészen elnyomatott. Hasonlóan helyreállott a' béke sz. Pau-loban is, hol pater Feyo egykori regenszavará fel a' különben igen hü alattvaló-kat. Ezeket Caxias báró győzte meg, ki nevével egy maranhami várostól vevé, hol 1840ben szinte nagy zavargást nyomott el. A' császár egy proclamatióban bé-kére szólítja fel a' braziliaikat. Alig nyomtatott el ezen zavargás, már más össze-esküvésnek jöttek nyomába, főnökei: Limpo de Abreu egykori minister, Tores Nomen szerkesztő, több czinkossal együtt kézre kerültek 's Portugáliába szállít-tattak. A' kamrák november helyett alkalmasint csak májusban ülendnek össze, melly elhalasztás igen káros lehet az országnak, mellyben annyi javltás 's intéz-kedésre van még szükség. — Montevideoi hírek szerint az ottani angol követ ha-józási 's kereskedési szerződést kötött Anglia 's Uruguay között; angol keres-kezők ehez a' kormányuk 600,000 piastert kölcsönöztek.

Portugáliában ismét rosz lábon áll a' pénzügy, 's bár a' legközelebbi bukás után megígéré a' cortes, hogy a' fizetések jövőben pontosan történendnek, a' kor-mány mégis folyvást pénz szükében volt. A' pénzügyminister kész hivataláról le-köszönni, ha a' szükséges pénzt nem leend képes behajtani; e' czélból a' vámok-nak 5 pctteli fölemelését szándékozik a' cortesben indítványozni. Aberdeen lord új ajánlatai az angol-portugal szerződésre nézve megérkeztek.

Norvégiában a' storthing sept. 6án az alkotó választmányának alaptörvények változtatása iránti javaslatát vevé tanácskozás alá. A' korlátlan veto iránti javaslat egyhangulag elvettetett; a' norvég alkotványoknak ugyanis az a' lényege, misze-rint melly törvényjavaslat két országgyűlésen átment, az, ha a' rendek harmad-szor is kívánják, királyi helybenhagyás nélkül is törvényzé válik. Egyhangulag vetetett el továbbá azon javaslat, hogy a' storthing általi honfiusitáshoz királyi szentesítés kívántassék; az pedig: hogy a' storthingban a' statustanács is részt vegyen, vagy hogy vele szavazat nélkül tanácskozhassék, az első 73, az utóbbi 79szóval vetetett el.

Belgium.

Belgiumban a' kamra sept. 10én üléseit bevégezte, miután 27¹/₂ millio köl-csönt szavazott, mellyből 24 millio vasutra, 1³/₄ millio a' Maat és Schelde folyók közti csatornára és 1³/₄ millióLuxemburg tartományban országutak építésére ha-tározottat.

Cserkeszföld.

(Cserkeszek az oroszokat újra megverik.) Konstantinápolyi, aug. 27kén kelt hír szerint, mi a' Malta Times-ből francia lapokba ment át, a' cserkeszek az oroszokon ismét nagy győzelmet nyertek. Kötött fegyvernyugvás következtében ugyanis alig szabadult meg egy 10,000 főnyi sereg, 's már Mazga melletti tábor-ban megtámadtatott, 's mivel a' győztes cserkeszek a' futókkal együtt a' várba törtek be, egészen felkonczoltatott; a' győztesek sok foglyot, köztök több tisztet 's egy táborfőt, hurezoltak el a' hegységek belsejébe. Adj uram! a' magyarnak is cserkesz lelket, hogy a' moszkától ne rettegjen olly annyira!

Gabonaár

váltó garasban, Pesten pesti, egyebütt pozs. méről értve.

			Tisztábbá.	Köztesen	Rozs.	Arpa	Zab.	Kukorica
Pest	octob. 1.	140-165	105-120	92-100	75-85	55-64	100-105	
Komárom	„ 24.	112-124	92-105	74-80	63-70	49-52	70-80	
Szeged	„ 24.	120-130	100-110	—	—	40-40	— 85	
Pécs	aug. 19.	100-115	85-90	65-67	—	55-46	— 90	
Baja	sept. 17.	77-90	63-73	— 60	44-45	31-32	— 47	
Mosony	„ 22.	105-130	80-88	72-82	60-68	48-60	84-90	
Miskolcz	aug. 24.	70-80	60-70	45-50	35-40	22-30	—	
Uj Beese	„ 26.	75-90	65-70	—	30-35	—	—	

Pénzkelet: Bécs, sept. 26kán 1842. 5pctes st a t u s-kötelezvény: 109³/₁₆; 4 pcentes: 100; 1834-diki statuskölesön 139¹/₄; 1839ki 109¹/₂.

Dunavizállás. Sept. 30kán: 5' 0" 0" 0 a' zerus felett.

É R T E S I T Ő.

Lapjainknak f. évi october 1-jétől december végeig járandó évnegyedére 2 fr. 24 p. krral előfizethetni akár szorgalom- és gyorskocsi's egyéb alkalom által szerkesztő hivatalunkban, akár a' kir. A' JELENKOR ÉS TARSALKODÓ postahivatalok utján. szerkesztősége.

Gőzhajójárási Bécs, Pest es Orsova közt Octoberben:
Pestrel Bécsbe minden regg 7 ór.) mindennap
Pestrel Bécsből érkezők)
Pestrel Zimonyba s Orsovára indul october 2, 6, 10, 14, 20, 24 s 28kán.
Pestrel Zimonyból s Orsováról érkezik october 4, 8, 11, 15, 19, 23 s 29én.

Hitelezői Csődök.

3274: *Panczer György* hitel. Buda vsa tszékén 1842: oct. 20kán, tőm.gondnok: Brandvainer János, perügyelő: Jory Ferencz. — 32742: *Pelheő János*, hitel. Fejér vgye tszékén 1842. nov. 2kán, ideigl. tőm. gondnok: Rosty Zsigm. tb. perügyelő: Szőke Sánd. t. alügy. — *Argáner Ignác* hitel. Székes, Fejér vsa t. székén 1842: nov. 7kén, ideigl. tőm. gondnok: Tsida Ján., perügy. Schachtner János t. alügy. — 32978: *Orbán György* hitel. 1842: nov. 4kén az erdélyi kormányzék jelentésénél fogva. — 33518: *Schuller András* s hitv. Rainer Anna hitel. Eperjes vsa tszékén 1842: oct. 19kén, ideigl. tőm. gond. Urbán Ignác tan. perügy: Kriebel Ferencz. — 28372: *Leiszner Peregrin* fazekas hitel. Komárom vsa tszékén 1842: nov. 7kén, tőm.gond. Leiszner Ignác, perügy. Amtmann Jenő főügy. — 32280: *Simonics Agoston* szalagárus hit. Pest vsa tszékén 1842: oct. 24én perügy. Tüske Sándor h. ü. — 32286: *Stanoilovics Atzkon* hitel. Szerém vgyet. székén 1842. nov. 2kán, ideigl. tőm. gond. Uxarevics Máté selyemtenyészési másod felügyelő, perügy. Nagy Ince t. alügy. — 28384: *Csillag Márton* s hitv. *Pap Krisztina* hitel. Pest vgye tszékén 1842: nov. 8kán tőm. gond. Patik Mátyás váci tan. perügy. Korher Károly 32743: *Karpules Löbl* laken-gond. Patik Mátyás váci tan. perügy. *Eisenberger József* palotai tobak bachi kereskedő ellen Soprony vgye t. székén 32221: *Eisenberger József* sz. tamási bábsütő ellen Esz-ellen Kereszprem vgye tszékén 33255 *Preiner József* sz. tamási bábsütő ellen Esz-ellen Kereszprem vgye tszékén 33581: *Vlasics Antal* örökösai és *Högl C.* ellen Pest vsa tkén tergom vgye tszékén. 23581: *Vlasics Antal* örökösai és *Högl C.* ellen Pest vsa tkén támasztott csődperek barátságos egyezés utján megszüntetk. — 33540: *Albrecht Samu* hitel. Pest vsa tszékén 1842: oct. 15kén, perügy. Ritter Adolf. — 33542: *Kim-nach József* hitel. Buda vsa tszékén 1842: oct. 19. tőm.gond. Jory Ferencz, perügy. Davidovics János. h. ü. — 33835: *Kaurer György* hitel. Pest vsa tszékén 1842: nov. 7kén, perügy. Várady Károly. — *Almásy József* hitel. Pest vsa tszékén 1842: nov. 12kén, perügy. Szajbely irigy, tőm. gond. Vodjaner Samu nkerek. — 31472: *Stau-ko Márton* hitel. Liptó vgye tszékén. L. sz. Miklóson 1842: dec. 12kén, tőm. gond. Klein Lajos hibbi jegy. Dobák Antal t. alügy. — 30356: *Steiner József* hitte. Bihar vgye tszékén 1842: nov. 14kén, tőm.gond. Bedő Áron pelbárti jegy. perügy. Tokody Agoston t. ügy.

Kilian s társánál Pesten,

a' váci-utczában Parkfrieder-házban és Pozsonyban Wigand, Eperjesen Benczur, Debreczenben Telegdi és Csáthy, Kolozsvárt Barra és Tilsch könyvárusoknál megjelennek:

Kisfaludy Károly minden munkái.

Hat kötetben

a' költő számos kiadatlan dolgozataival. élete leírásával s jegyzetekkel bővített, aczél- és fa-metszetekkel díszített negyedik pompás kiadás. Előfizetés öt forint e. p. Aláírás utján minden kötet, 1 ft. e. p. A' hatodiknak ára előre tétetik le. 1-2

2) A' pozsony - nagyszombati

első magyar vállalat t. cz. részvényesei a' f. 1842. évi october 23kán tartandó nyolczadik közgyűlésre, melly reggeli 10 óraker veendi kezdetét, legitt egész tisztelettel meghívhatnak.

Pozsonyban sept. 6. 1842. az igazgatóság által.

Fischer János igazgató.
Veisz László igazgató.

Habermayer Ferencz
helyettes titoknok.

Árverési hirdetés.

1) A' mezőhegyesi cs. kir. ménesintézet résziről ezennel közhírül adatik, hogy ugyanott helyben f. 1842. november harmadikán, saját tenyésztésü 64 darab ló, részint számfölöttiség részint ki-mustrálás következtében, árverés utján a' legtöbbet ígérőnek eladatik, és pedig:

- 6 darab hágómén,
- 1 " 5 éves telivér csődör.
- 1 " 2 ") mén,
- 1 " 1 ")
- 26 " anyakancza, nagyobb ré-részint vemhes, és tenyész-tésre még jobbadán alkal-mas;

4 " 1-3 éves kancza, és
25 " kimustrált igás ló, mellyek földművelők által még használhatnák.

Venni kívánók tehát a' fön kített napon Mezőhegyesen, reggeli 9 óraker megjelenni hivatalosak.

Egyszersmind figyelemztetnek a' venni kívánók, hogy az általok megvá-sárlandó lovakat a' ménesintézet nem szállíthatja el, mindenki kérétek tehát, hogy azok elvitele iránt intézkedni szí-

veskedjék. Mezőhegyes, sept. 24diké 1842. Boxberg, ezredes. 3)

Árverési hirdetés.

1) 1842. aug. 12kén 2894 sz. a. kelt nagyméltóságú főhaditanácsi intézvény következtében, a' mezőhegyesi cs. k. ménesintézet szükségének fődözéséül. 1843dik évre 500 köből oltatlan mész kivántatik, mellynek legjutalmas elő-állítása iránt f. 1842. octob. 24kén Me-zőhegyesen, reggeli 9 óraker, újabb árcsökkenés fog tartatni.

A' szerződési föltétek és 10 petes bánatpénz ugyanazon határozat szerint maradnak meg, mikép az az 1842. apr 6ki árcsökkenés alkalmával nyilvános-sá tétetett. Mezőhegyesen, sept. 24. 1842. Boxberg, ezredes. 3)

Dolcsársálek Antaltól

magyar és német nyelven következő munka jelent meg: „A' magyar vakne-velő intézet eseményei, néhány vizsgálat és jelentéssel, annak jelenlegi állapotá-ról a' régi és új intézet-épületek rajzai-val.” Kapható leend az intézet alapkö-veletétele, azaz oct. 3ka után Hecke-nastnál s a' szerzőnél. Ara 30 kr. p.p.

Hirdetés.

2) (17677) A' nm. m. kir. udv. kincstár rendeléséből ezennel közhírre tété-tik: hogy e' folyó esztendei oct. 12én a' mármarosi kamarai igazgatóság épü-letében következő gabonamennyiségek beszállítása fog nyilvános árverésre ki-tétetni és a' legjutalmasabb árt kívánók-nak szállítás végett átengedtetni.

A' beszállítandó gabonának men-nyisége következő, és pedig:

Szigethre	tiszta búzából	16.800	p.m.
"	rozból	1.500	"
"	kukoriczából	2000	"
"	zabból	3000	"
Huszthra	búzából	1000	"
"	rozból	100	"
"	kukoriczából	1000	"
"	zabból	1100	"
Bustyahá-zára	búzából	7000	"
"	rozból	1000	"
"	kukoriczából	3500	"
"	zabból	600	"
Király-) mezőre	búzából	2800	"
és (2) Dom-) bóra)	rozból	1000	"
Körös-mezőre	búzából	700	"
"	rozból	300	"
"	zabból	400	"
Rahóra	búzából	1800	"
"	rozból	300	"
"	kukoriczából	1800	"
"	zabból	200	"
Vissóra	búzából	2000	"
"	rozból	1000	"
"	kukoriczából	3000	"
Tisza-Ujlakra	búzából	667	"
"	rozból	336	"
"	kukoriczából	467	"

melly szerződésnél fogva a' megállapi-tott gabonamennyiség fele aprilis utó-l-sójáig, az erdősámtartói hivatalokranéz-ve pedig maj. utolsójáig, másik fele pe-dig 1843ki angust utolsójáig helyre szál-lítandó leszlen.

A' kiknek tehát ezen gabonaszál-lításokat magokra vállalni kedvök vol-na, ezennel felszólíttatnak, a' mondott napon Szigeten Mármarosban a' kir. kamarai igazgatóság épületében, dél-előtti 9 óráig, vagy személyesen, vagy törvényes, és szükséges bánatpénzzel ellátott meghatalmazotjaik, s képvise-lőik által megjelenni, vagy irott hason-lólul szükséges 10/100 bánatpénzzel ellá-tott ajánlataikat készpénzben vagy sta-tuspapírosokban legteljebb f. évi octob. 11keig estig azon meghatározott, nyilat-kozattal nyujtsák be, hogy az árverési föltételeknek előre is tökéletesen alá-vetik magokat.

Az árverés, és kötelezvény köze-lebbi föltételei mind a' m. k. udvari ka-mara számvevő hivatalában Budán, mind a' mármarosi kir. kamarai igazgatóság-nál Szigeten naponként láthatók. Bu-dán aug. 12kén 1842

3) (80) **Jelentés.** A' nm. magyar kir. udvari kamra rendeletéből közhírre tété-tik, hogy a' mármarosi kir. kamarai adminisztrációnál még 2 tollivői állomás, évenkénti 500 fr. díjjal, 250 font sóval, 32 pozs. m. kétszeressel, s jelenleg 120 fr. lakpénzzel; továbbá, négy számügye-lői (Calculant) állomás, kettő 500, kettő pedig 400fr. díjjal s ezenkül mindegyik 24 pozs. mérő kétszeressel, 150 font só-val és szabad lakással, vagy 75 f. lakbér-rel, ujjonan alapíttatnak. — E' hivatalo-kat elnyerni kívánók, illető bizonyít-ványokkal ellátandó kéréveleket vagy Budára a' nm. magyar kir. udv. kamra-hoz, vagy Szigetre (Mármarosban) a' kir. kamarai adminisztrációhoz intézzék, megjegyeztetvén egyszersmind, hogy a' tollvivőségért folyamodók egyikének baányászati, a' másiknak pedig erdőszeti

alapos ismeretekkel kell birnia. Budán jun. 8án. 1842 3)

Meghívás erdőtisztvisztségre.

3) Szabad kir. Pozsony városa tanácsá-tól közhírre tété-tik: hogy az ezen sza-bad kir. városnál megürült erdőszi és erdőhivatal-segédi tisztvisztségeknek betöl-tésére e' folyó 1842dik évi octob. 7-ik napja határidőül szabatott meg. Az er-dőszi rendes fizetése évenként 300 ft. p. mellék-fizetése 3 deponitionalis öl nya-láb-bükkfa, két hold rét használásával és valóságos szállással. — Az erdőhiva-tali segéd rendes fizetése 200 fr. p.p. é-venként három deponitorialis öl nyaláb-bükkfa mellékküzetésével. Az ezen hiva-taloknak elnyerése végett e' városi ta-nácsshoz a' fenemlített határnapig bead-andó folyamodványok az illető tuda-mányokról és jó erkölcsiségről, nem-különben a' magyar, német és tót nyel-vek ismeretéről való bizonyság - leve-lekkel ellátandók. Kelt fennevezett sza-bad kir. Pozsony városa tanácsából 1842 évi aug. 30kán. 3)

2) Az örök alapítványi javakhoz tar-tozó czeplédi uradalomban f. é. oct. 3án a' tisztartói irószobában tartandó nyil-vános árverésen a' czeplédi nagy ven-déglő, három új fogadó, bor és ser-mérés, palinkamérés kazánpénz-szedés-sel három egymutan következő éveke-részenként ki fognak adatni; bérle-n szándékozók a' fönkített határnapra helyre ezennel meghívhatnak. 3)

2) Tek. Pázmány Dénes ur részéről közhírre tété-tik, hogy 16 darab ménesbeli lovai f. e. oct. 20kán Fejérvá-megyében Baracsán tartandó árverés utján elfognak adatni, mellyek közö-6 darab anyakancza, két telivér mé-nél származott szopos csikóval, 3 dara-félvér kitanult hátszó, — kocsis loval s két éves csikó is vannak. Venni szándékozók a' fönkített napon délelőtt órára ezennel meghívhatnak. Kelt Pest septemb. 26. 1842.

2) Szabadka sz. kir. város kül-telk (mintegy 82,000 lánecz, láneczát 2000 öllel számítva) felmérése, azokról föl-abroszok s földkönyvek készítése irá-folyó 1842ik évi october 31dik napj-árverés fog tartatni, — mire nézve ez munkát magokra vállalni szándéko-mérnökök, kiknek elegendő vagyó-biztoságuk s e' munkában tanusít-hivatnak. — A' szerződési feltételek jegyzői hivatalban minden alkalom-megtekintethők.

2) A' nm. m. kir. udv. kincstár r-deletéből ezennel közhírre tété-tik, ho f. oct. 4kén Ughvár kamarai mváro-ban tartandó nyilvános árverés utj-az ottani serház és palinkafőzés j-nem különben az ottani vizimalon-kár összesen akár körülmények képest egyenkint, hat egynásutan vetkező és folyó évi 16 november n-jától számitandó évekre a' legtöbb ígérőnek bérbe adatnak.

Bérleni szándékozók a' kívánt natpénzzel és biztosítással ellátv a' kített napra ezennel hivatalosak.

3) **BIRÓI ÁRVERÉS.** Néhai Buxb-Neumann Borbála asszonyság ellen-zott marasztaló ítéletnél fogva örö-sci Sánta Sánd. s Eduard testvér ur-n. Csanád vgyében fekvő Domb-házi pusztá birtokrészükből bíró-elfoglalt 10,1100 öllel számitott f. évi october 18kán helyszinén n-ványos árverés utján a' legtöbb ígérőnek kész pénzfizetés mellett el-nak adatni. Kelt Makón aug. 18. 1 Hofbauer Sándor s. k, ns Csanád megye szbirája Torony Ján. s. k kútt mind kiküldött foglaló bíró